

Zborov 2. 7. 2017

Dobrý deň, Vážené dámy, Vážení páni, zúčastnení stého výročia bitky u Zborova.

Dnes uplynulo už sto rokov od udalosti, ktorú si tu pripomíname.

Za tento čas vyrástlo päť generácií a medzi nami už nie je jediný človek, ktorý by tieto udalosti zažil a mohol o nich hovoriť.

Je preto treba sa pýtať.

Čo zostalo z ideálov a hodnôt, týchto statočných padlých, ktorí tu na hromade ležia a ktorých kosti tu práchnivejú v hroznom objatí zmrzačených tiel zasypaných hlinou?

Malo to zmysel?

...a odpoveď?

Tu odpoveď nám ale nikto nedáva. Mŕtvi nedokážu hovoriť, len mlčky hľadajú svojimi prázdnyimi očami na nás živých... Vyčítavo? Možno otázne? ...alebo prísne?

Ťažko povedať, čo by mŕtvi povedali, keby mohli... alebo keby snáď chceli, možno ani nie sme hodní ich odpovede.

Akoby mlčky hovorili, nie my, ale ty živý, ty odpovedz!!! Tu na bojisku sa pýtame my!!! Mlčky..., ale o to dôraznejšie!!!

Malo to všetko zmysel??? Mala naša smrť zmysel?

Naše mladé telá tu na hromade hnijú už sto rokov, ďaleko od domova, ďaleko od vlasti, od našich blízkych – suchá vetva rodu bez ženy a potomkov.

...a ty sa tu ukážeš? ...kvety položíš?

Prečo?

Prečo si meral túto ďalekú cestu sem k nám, k hromade mŕtvol sto rokov starých?

Čo zostalo z ideálov Zborova, pre ktoré sme obetovali svoje životy? ...a nielen my, veď naši bratia ležia na bojiskách vo Francúzsku, Taliansku, Rumunsku, Poľsku až po najvzdialenejšie kúty chladnej ruskej Sibíri, často bez hrobu, bez kríža, bez spomienky.

Kde je to Československo, ktoré sme práve tu vybojovali a za ktoré položili svoje mladé životy?

Čo sa s ním stalo??? Čo Ty sám si pre neho urobil???

Tu na krvou zmáčanej pôde Zborova, pred týmito mŕtvymi, tu dámy a páni neobstoja žiadne výhovorky, žiadne ospravedlnenia, žiadne klamstvá.

Ako odpovedať?

Ja, ja prišiel za Vami, z úcty, ... s pokorou, ...a snáď aj s prosbou o požehnanie, ak som hoden je od Vás žiadať.

Z úctou

Z úcty preto, že Vy ste išli do útoku za naše Československo, ktoré v tej chvíli žilo len vo Vašich srdciach a hlavách.

Vy ste vedeli, že štát, ku ktorému prináležíme a vlasť, v ktorú veríme, sú veci často úplne iné, že štát je dom – budova, ale vlasť je domov a dom sa stane domovom, až naším citovým putom k nemu - ničím iným!!!

Vy ste vedeli, že naša vlasť, ktorú nosíme v srdci, nám nikto nemôže vziať – žiadny režim, žiadny úradník, žiadny politik – nikto. Záleží len a len na našej odvahe, statočnosti a morálnych zásadách, či sme alebo nie sme ochotní s tým niečo robiť.

Odvaha a statočnosť – to nie je romantizmus, to nie je naivita, to nie je malicherné a zbytočné riskovanie straty života. Znamená to prekonať svoj strach a fóbie, ktoré nám stoja v ceste za cieľom, morálne natoľko dôležitým, že sa ho nemôžeme vzdať a nemôžeme pred ním utiecť.

Vaším cieľom bolo vybojovanie slobodného Československa – bez kompromisov. Nikto z Vás nechcel zomrieť mladý, smrteľne zmrzačený brutálnym spôsobom na bojisku, ako sa v literatúre často hovorí – heroickou smrťou – napriek tomu ste prekonalí svoj strach, prihlásili sa dobrovoľne nielen do armády, ale aj do útoku a i napriek nedostatočnému vyzbrojeniu, vyskočili ste zo zákopov a splnili svoju úlohu, svoj cieľ aj za cenu straty vlastného života.

Vy ste vedeli, že skutočné vlastenectvo je základná morálna hodnota každého jednotlivého človeka, ktorým sa žije každým dňom, okamihom i každým skutkom.

Vy ste vedeli, že vlastenectvo je osobné vedomie zodpovednosti, povinnosti a zodpovednosti každého človeka k vlasti, ...čo znamená, podľa svojich síl zodpovedne preberať po predkoch hodnoty a osobnou povinnosťou je rozvíjať a zodpovedne ich predávať ďalej novej generácii.

Vy ste vedeli, že skutočné vlastenectvo je životná cesta, často krát trnistá, často krát náročná a bolestivá, ale jediná pevná a rovná.

S pokorou

S pokorou, pretože Vy ste obetovali to najcennejšie a položili život za našu vlasť – Československo, napriek tomu, že ste v nej nemali šancu prežiť čo len jeden deň.

S pokorou preto, že my sme pozabudli, že pre vlasť a za vlasť sa musí aktívne pracovať a bojovať každý deň, či už s nespravodlivým režimom štátu, s klamstvom, so zlými zákonmi, s neschopnosťou alebo lenivosťou úradníkov, s korupciou, či so

všetkého schopnosťou politikov a aj preto bolo možné Československo rozdeliť a rozkradnúť.

S pokorou preto, lebo sme zabudli základov a hodnôt nášho štátu – našej vlasti – nášho Československa. ... a ako Tomáš G. Masaryk hovoril, štáty sa udržiavajú tými ideálmi, ktorými vznikli. Česká a Slovenská republika nevznikla na vôľou väčšiny, vznikla delením politických korýt politikmi. Vznikla vlastizradou a popretím toho, pre čo ste Vy bojovali.

S pokorou preto, lebo sme zabudli na morálne hodnoty, a preto nám ani nevadilo a ako sa zdá, doteraz nevadí, ukradnutím jedného zo štátnych symbolov československej republiky – štátnu vlajku a vydávať ju za Českú...

... a čo viac ??? V školách, Vážené dámy a Vážení páni, učíme malé deti nemorálnemu klamstvu, že toto je Česká vlajka !!! Nikdy nebola !

S prosbou o požehnanie

Nežiadam od Vás požehnanie pre seba,

žiadam Vás o požehnanie pre našu vlasť - Československo, aby sme našli silu nielen k zjednoteniu našich krajín, ale predovšetkým, aby sme opäť našli tie hodnoty, za ktoré ste bojovali a položili svoje životy, aby nám nestačilo len pasívne pri pive spomínať alebo alibisticky kvety alebo veniec niekde položiť, ... aby opäť platilo to, čo platiť malo a má – sokolský sľub naprieč všetkými generáciami : "Mŕtví, živí, nerození dosud, v bratrstvím vroucím neseme svůj osud, nechť silná těla, vede silný duch, svobodou, pravdou spjat je k druhu druh."

Žiadam požehnanie pre učiteľov a rodičov, aby opäť našli morálne hodnoty, silu a odvahu a učili naše deti týmto skutočným hodnotám, na ktorých stálo naše Československo a aby tak aj oni cítili, že vlasť sa nemení s občianskym preukazom štátu, ktorý nám niekto vnútil.

Žiadam požehnanie pre Ukrajinu a Rusko, aby našli spoločné mierové riešenie svojich problémov a obnovili slovanskú vzájomnosť, pomoc a bratstvo.

Bratia legionári a sokoly,

Nie Vy, Vy nie ste mŕtvi, vy ste aj sto rokov po svojej brutálnej smrti pri Zborove živší, než my živí kedy budeme.

S nehynúcou úctou a pokorou sa Vám Orlom medzi sliepkami klaniam.

Ďakujem za pozornosť.

Autor: Jozef Ryšánek, sokol, člen Československého výboru a armády